

בס"ד. משיחת ש"פ קדושים, בדר"ח אייר, ה'תש"ט.

— בענין דופרצת בלימוד* —

בלתי מוגה

א. אמרו חז"ל¹ "קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא". ומזה מובן, שהאמור לעיל² שעיקר ותכלית הכל הוא המעשה בפועל, בנוגע ל"עלמא" — הרי זה גם בנוגע לתורה, והיינו, שבישיבות בכלל, ובישיבות תומכיתמימים בפרט, שבהם לומדים גליא דתורה ופנימיות התורה (כמבואר בקונטרס עץ החיים³), "המעשה הוא העיקר"⁴. ענין המעשה אצל התלמידים הוא — הלימוד בפועל, היינו, שבחור צריך לישב וללמוד נגלה וחסידות, הן בסדרי הישיבה, והן — באופן של "ופרצת"⁵ — בכל כ"ד שעות המעת-לעת (מלבד הזמנים הדרושים לצרכי הגוף).

אמנם, כדי שהלימוד יהי' כדבעי יש צורך בענינים של הכנה: לפנימיות התורה — ענין הביטול במציאות, שבא ע"י עבודת התפלה, היינו, שלא יהי' מציאות לעצמו, וכמשנת⁶ ל"2 בענין "אין מוסרין סתרי תורה אלא למי שלבו דואג בקרבו"⁶. וגם לנגלה דתורה — צריכה להיות הקדמת האהבה ויראה, שהרי "אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרח לעילא"⁷.

אלא שענינים הנ"ל הם הכנות בלבד, ואילו התכלית היא — "המעשה הוא העיקר", שאצל תלמידי הישיבה הרי זה הלימוד דנגלה וחסידות בפועל.

ב. תכלית הכל הוא — לימוד הנגלה, לימוד החסידות ועבודת התפלה שע"י התלמידים, ולשם מטרה זו ישנם הרמי"ם, משפיעים, ההנהלה וכל עניני הישיבה — שכולם טפלים אל לימוד התלמידים, שזהו העיקר⁸.

(*) ראה מכתב י"ז סיון שנה זו (אג"ק)
 ח"ח ע' תי).
 (1) זח"ב קסא, רע"ב.
 (2) בשיחות שלפנ"ז, שלא הגיעו לידינו
 לע"ע (המו"ז).
 (3) פכ"ב ואילך.
 (4) אבות פ"א מי"ז.
 (5) ראה גם לעיל ע' 50. וש"נ.
 (6) ראה חגיגה יג, א.
 (7) תקו"ז ת"י (כה, ב). הובא בתניא פל"ט
 (נג, ב).
 (8) ראה גם אג"ק ח"יג ריש ע' קלט.

וכשם שהדברים אמורים בנוגע לכללות עניני הישיבה, כן הוא גם אצל התלמידים גופא — שכל עניניהם הם טפלים בלבד אל הלימוד בפועל.

ומזה מובן בפשיטות, שגם אם יש איזה חסרון בכל שאר הענינים — אם בענינים גשמיים הנצרכים לתלמיד, או בענין ההשגחה וההשפעה ע"י הרמ"ם וההנהלה — אין זה צריך לגרום חסרון ומיעוט בלימוד התלמיד, כיון שכל הענינים הנ"ל אינם אלא טפל בלבד, כנ"ל.

ובמילא צריך התלמיד לידע, שעליו להפשיט את עצמו ("זיך אויסטאַץ") מכל הענינים, ועיקר ענינו הוא — "ופרצת" בלימוד הנגלה, בלימוד החסידות ובעבודת התפלה.

ג. כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם⁹, שתלמיד ישיבת תומכי-תמימים, גם לא אחרי שיוצא מבין כתלי הישיבה, נשאר תמיד תלמיד.

"קדושה לא נעקרה ממקומה"¹⁰, ולכן, באיזה ציור שיהי' אח"כ, בעל-עסק או יושב-אווהל, ואפילו ראשי-ישיבה או אפילו משפיע — הרי עיקר מעלתו היא שנשאר תלמיד.

הדבר היותר יקר הוא — היותו תלמיד של רבותינו נשיאינו: כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, ובנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט אם זוכה להיות תלמיד המחכים את רבו¹¹, וכמדובר בהמאמרים¹² שע"י תלמיד זה מגיע הרב לכח ההיולי העצמי, הקשור עם עצם הנפש, ומשם נשפע גם לתלמיד.

ד. תלמידי הישיבה הם תלמידים של רבותינו נשיאינו, מייסדי הישיבה, וע"י התקשרותם עם העצם של הרביים קשורים הם עם עצמותו ית', שלמעלה גם מבחי' גליא דקוב"ה וסתים דקוב"ה¹³.

וכיון שכך, מה נוגע להם ה"משגיחים" וכו', בה בשעה שהם קשורים באופן ישיר עם העצמות... שהוא בעצמו משגיח "ובוחן כליות ולב אם עובדו כראוי"¹⁴. והרי גם התבוננות קלה מספיקה על זה.

התכלית של התלמיד היא שישפיע גם על נפשו הבהמית, גופו וחלקו בעולם, ובשכיל זה צריך להקשיב ולקבל מהרמ"ם ומשפיעים כו'.

(12) ד"ה הפך ים ליבשה דש"פ אחרי, מבה"ח אייר פ"ה (לעיל ע' 250).

(13) ראה זח"ג עג, א.

(14) ל' אדה"ז בתניא רפמ"א.

(9) ראה גם תו"מ חט"ז ע' 231. וש"נ.

(10) ראה ע"ח ש"ד פ"ג. של"ד פ"ג. של"ה

פ"א. תניא אגה"ק ביאור לסד"ך (קמו, א).

(11) חגיגה יד, א.

אבל גם אם יש חסרון בכך, אין זה צריך לגרום מיעוט וחסרון בעבודתו של התלמיד, בידעו שהוא קשור עם העצמות, כנ"ל.

ה. זאת ועוד:

כיון ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא", הנה ע"י ההנהגה ד"ופרצת" בתורה, יומשך גם בעולם — בעולם בכלל, ובעולם השייך לישיבה בפרט. ענין הפנימיות — שולט ומושל על החיצוניות. וכמו באדם, שהנשמה שהיא הפנימיות, שולטת על הגוף שהוא החיצוניות. — כל הענינים צריכים אמנם לעבור באמצעות הגוף, אבל הם נעשים כפי שנדרש מצד הנשמה.

ומזה מובן גם בנוגע להעולם והתורה: ישנו העולם כפי שהוא ע"פ הנהגת הטבע. אבל כאשר התלמידים יעסקו בתורה באופן ד"ופרצת" — הרי זה יפעל "ופרצת" גם בעולם, כך, שיהי' מספיק גם לבוש קטן ביותר בלבד, שתהי' רק "אחיזה" בטבע.

ונמצא, שנוסף על האמור לעיל שכל הענינים אינם צריכים למעט בלימוד התלמידים, להיותם ענינים טפלים, והטפל אינו ממעט את העיקר — הנה, הא גופא שחסר בהטפל, הרי זה בגלל שחסר בהעיקר, וכאשר הי' "ופרצת" בתורה, הרי זה יביא בדרך ממיילא "ופרצת" בכל הענינים. (וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א): "אזוי אזוי איז דער ענין!" — כהלשון שהי' מורגל אצל החסיד הרי"מ מפאָלטאַווא¹⁵.

ו. הוכחה נוספת לכל הנ"ל:

כאשר רואים את סדר ההנהגה מצד הנחות העולם — צריכים להתנהג להיפך.

סדר הנהגת העולם הוא — שבחדשי הקיץ ממעטים בלימוד התורה, ומקדישים שימת-לב יתירה לחיזוק בריאות הגוף.

ומזה מובן שסדר ההנהגה צריך להיות להיפך — שבחדשים אלו צריכים להתמסר יותר לחיזוק בריאות הנשמה,

— ובפרט ע"פ המבואר בחסידות¹⁶ שבחדשי הקיץ נקל יותר לעסוק בעבודת ה' —

ועי"ז יתוסף בדרך ממילא גם בחיזוק בריאות הגוף.

16) ראה סה"מ תרפ"ט ע' 70. וראה גם שיחת ש"פ קדושים, מבה"ח אייר תשי"ז ס"ג (תו"מ חיי"ט ס"ע 353). וש"נ.

15) ראה סה"ש תש"ו ע' 13. וראה גם תו"מ חכ"ד ע' 47. וש"נ.

כל האמור לעיל שייך לישיבות תומכי-תמימים כאן, באה"ק ובכל מרחבי העולם.

ז. כאמור לעיל, תלמיד תומכי-תמימים, גם לאחרי צאתו מבין כתלי הישיבה, נשאר תלמיד.

ולכן, הדברים האמורים מכוונים גם בנוגע לאלו שהיו תלמידים בעבר, גם אם עכשיו הם בעלי-עסקים — שצריך להיות אצלם "ופרצת" בהענינים שתלמידי הישיבה צריכים לעסוק בחיות ולהט ("קאָכן זיך"), כמבואר בארוכה בקונטרס עץ החיים, כיון שזהו עיקר ענינם.

החסיד¹⁷ ר' בנימין קלעצקער הי' סוחר בעצים ("קלעצער"), ופעם, כשערך חשבון בעניני המסחר, ובשעת מעשה היתה מחשבתו מונחת בעניני חסידות, הנה בבואו לכתוב את הסך-הכל, כתב: "אין עוד מלבדו"...

— הוא לא כתב זאת בכוונה, בדרך צחות, אלא כך "נכתב" אצלו ("אָזוי האָט זיך באַ אים געשריבן")! —

וכאשר שאלוהו: מה מקום לחשוב חסידות באמצע עריכת חשבון בעניני מסחר? — השיב: ישנו פלא יותר גדול — כאשר חושבים באמצע "אחד" אודות עצים בריגא... ואם בעיני העולם אין זה פלא, הרי בודאי אין להתפלא על כך שבאמצע המסחר בעצים חושבים אודות "אחד"...

ח. הענין העיקרי שבו צריך תלמיד לעסוק בחיות ולהט ("קאָכן זיך") הוא — לימוד פנימיות התורה.

ואע"פ שאמרו חז"ל¹⁸ "לא תהא יושב ושוקל במצוותי של תורה כו" — הרי זה רק בנוגע לקבלת שכר; אבל בנוגע לעצם הענין — הרי במארז"ל זה עצמו נאמר הלשון "קלה שבקלות וחמורה שבחמורות".

וכמו"כ מצינו בתניא¹⁹ שישנו הענין ד"במאי הוי זהיר טפיי"²⁰ — ענין אחד שבו הוא "זהיר טפיי", שהרי לא שייך במציאות להיות "זהיר טפיי" בכל הענינים — שזהו "בחי' הגורל ממש", והזהירות היתירה ("זהיר טפיי") בענין זה נעשית "שער" ו"צינור" שע"ז יומשך תוספת חיות בכל המצוות²¹.

19) אגה"ק סוס"ז.

20) שבת קיח, סע"ב.

21) ראה גם ת"מ ח"א ע' 36. וש"נ.

17) ראה סה"ש תרפ"ו ע' 100. וראה גם

ת"מ ח"א ריש ע' 152. וש"נ.

18) תנחומא עקב ב. דב"ר פ"ו, ב. ועוד.

ובנדרו"ד: ה"זהיר טפי", החיות וההתלהבות, אצל תלמידי תומכי-תמימים, הוא — בפנימיות התורה.

ולכן, כל אלו שבהשגחה פרטית יש להם שייכות לתומכי-תמימים, הן התלמידים בהוה והן התלמידים בעבר, הנה ה"גורל" שלהם הו"ע דפנימיות התורה, ובזה צריך להיות החיות וההתלהבות שלהם.

וע"י ההנהגה ד"ופרצת" בהענינים דתומכי-תמימים, מתקשרים עם העצם של רבותינו נשיאינו, ועל ידם — עם עצמותו ית' ממש.

